

Михайло КОВАЛЬ

спеціальність «Електроенергетика, електротехніка та
електромеханіка»,
освітній ступінь «магістр»,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: **Зеленський А.В.**

канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та електронних платіжних систем,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах розвитку економіки особлива увага приділяється підприємницькій діяльності як основі для підвищення ефективності виробництва, в тому числі і у галузі АПК. Слід зазначити, що підприємництво на сучасному етапі сприяє виявленню невикористаних резервів зростання продуктивності праці та інших економічних показників за рахунок орієнтації на кінцевий результат та впровадження останніх науково-технічних досягнень. Саме тому дослідження різних аспектів підприємницької діяльності набуває актуальності. При цьому подальший розвиток основних напрямів підприємництва в аграрній галузі сприятиме вирішенню питань продовольчого забезпечення, зайнятості та безробіття, підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу України.

Наразі підприємницька діяльність в Україні набуває свого поширення. Цьому сприяє створення приватних підприємств, розвиток нових форм власності, зменшення державного впливу на діяльність суб'єктів господарювання та контролю за результатами їх діяльності. Крім того, діяльність господарюючих суб'єктів в Україні здійснюється на основі принципів забезпечення економічної багатоманітності та рівного захисту державою усіх суб'єктів господарювання; свободи підприємницької діяльності; вільного руху капіталів, товарів та послуг; обмеження державного регулювання економічних процесів; захисту національного товаровиробника; заборони незаконного втручання органів державної влади у господарські відносини [1].

Згідно ст. 43 Господарського кодексу України, «підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку» [1]. Особливостями підприємницької діяльності в галузі АПК є самостійне здійснення процесу формування програми діяльності та залучення ресурсів (матеріальних, технічних, фінансових, трудових, земельних); вільний вибір методики ведення внутрішньовиробничих відносин та фінансових розрахунків; самостійний розподіл отриманим прибутком, що залишився після сплати податків, зборів та інших передбачених законодавством платежів [2, с. 49].

Досить таки висока рентабельність фермерського господарювання, порівняно з підприємствами інших форм власності, свідчить про позитивні зрушення в галузі сільського господарства. Однак, слід зазначити про наявність

невикористаних резервів подальшого підвищення ефективності підприємницької діяльності [3]. З цією метою доцільно:

- забезпечити впровадження сучасних засобів ведення виробництва, зокрема, оновлення та розвиток матеріально-технічної бази;

- вдосконалити структуру посівних площ через впровадження ефективних сівозмін. Так, постійне вирощування соняшнику на одних ділянках протягом багатьох років та збереження високої питомої ваги його виробництва (36,4% від усієї площі), призводить до зниження родючості угідь та врожайності сільськогосподарських культур;

- широке застосування органічних добрив разом із розширенням тваринницького комплексу;

- впровадження ефективних методів управління, організації та стимулювання праці, які сприятимуть зростанню зацікавленості працівників у результатах своєї діяльності [4, с. 55].

Наостанок варто звернути увагу на доцільність подальшого розвитку та підтримки такого напрямку підприємницької діяльності, як фермерське господарювання. Порівняно з підприємствами інших форм власності, фермерські господарства мають рівень рентабельності 34,2%. Саме тому доцільним є подальше вдосконалення механізмів ведення виробництва з метою підвищення рентабельності до 45-50% [5, с. 78]. Для цього слід забезпечити оновлення матеріально-технічної бази; вдосконалити структуру сівозмін; впроваджувати використання органічних добрив; вдосконалити систему управління та організації виробничих відносин. Таким чином, подальший розвиток підприємницької діяльності в галузі АПК сприятиме підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва в країні.

Перелік використаних джерел

10. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 04.05.2020).
11. Зеленський А.В. Фінансова підтримка як основа підвищення конкурентоспроможності аграрного сектора України. Антикризове управління економікою України: нові виклики: мат. III міжнар. наук.-практ. Інтернет конф. К.: КНЕУ, 2015. С. 48-52.
12. Малік М.Й., Зіновчук В.В., Лупенко Ю.О. Основи аграрного підприємництва. Київ. 2001. 582 с.
13. Зеленський А.В. Фінансове регулювання аграрного сектору в країнах Європейського Союзу. Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Острого: НУ «Острозька академія», 2014. С. 54-57.
14. Месель-Веселяк В.Я. Реформування аграрного виробництва: посібник. Київ. 1999. С.74-104.